

แบบฟอร์มการสรุปผลงานพัฒนาคุณภาพ ปี 2565

1. ชื่อผลงาน/โครงการพัฒนา : มือใคร สะอาดจัง

2. คำสำคัญ : เด็กบกพร่องทางสติปัญญา การล้างมือ 7 ขั้นตอน มือสะอาด

3. สรุปผลงานโดยย่อ : การล้างมือเป็นมาตรการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อโรคที่มีประสิทธิภาพ และเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการน้อย การจัดทำโครงการมือใครสะอาดจังโดยใช้โปรแกรมการล้างมือ ซึ่งมีแผนการสอนให้ความรู้ เจตคติ และทักษะ ประกอบด้วย เนื้อหาเรื่องการล้างมือ กิจกรรมการสอนสุขอนามัยในการล้างมือ 7 ขั้นตอน เพื่อลดการติดเชื้อ การเสริมสร้างเจตคติความสำคัญในการล้างมือให้ครบ 7 ขั้นตอน ร่วมกับการ สาธิตย้อนกลับในเรื่องการล้างมือในผู้บกพร่องทางสติปัญญา ทำให้อัตราการล้างมือครบทั้ง 7 ขั้นตอน เพิ่มขึ้น จากร้อยละ 13.33 เป็น ร้อยละ 80

4. ชื่อหน่วยงาน/ทีม : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพราชนาฏกุล บางขุน

5. สมาชิกทีม : 1. นางสาววรรณภา เปรมปรีดา พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ที่ปรึกษาโครงการ

2. นางสาวดวงกมล เอี่ยมเอิบ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (หัวหน้าทีม)

3. นางสาวอัสสลาพัชร์ ผ่องแผ้ว พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

4. นายวีระ เบ้งกลาง ผู้ช่วยการพยาบาล

5. นางสาวพรทิพา ยืนยง พนักงานช่วยเหลือคนไข้

6. นายสุธา ทศนียกุล พนักงานบริการ

6. เป้าหมาย : ร้อยละ 70 ผู้บกพร่องทางสติปัญญา สามารถล้างมือได้ครบ 7 ขั้นตอนภายในระยะเวลา 1 เดือน

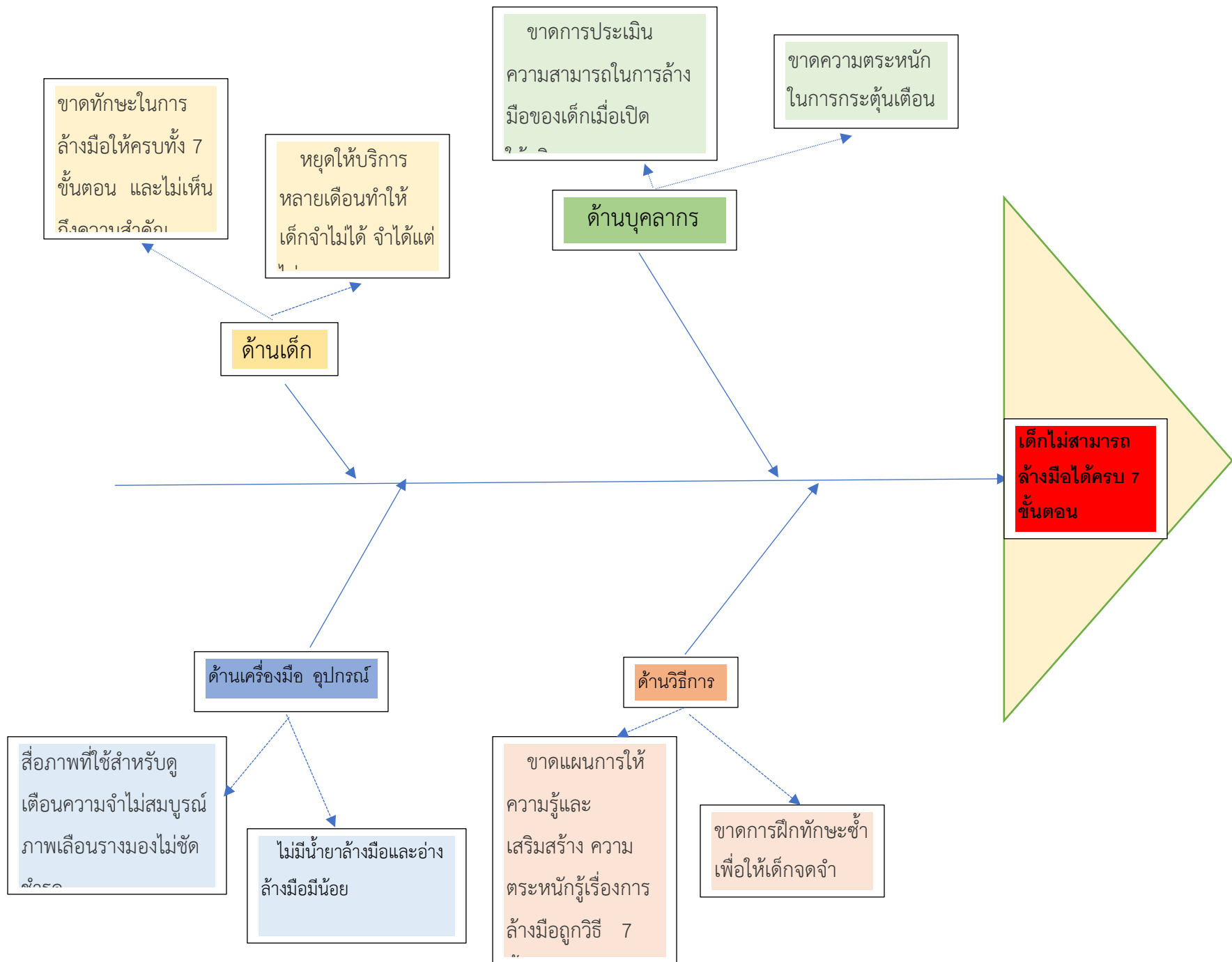
7. ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ :

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เป็นโรคติดเชื้ออันเกิดจากไวรัสโคโรนาในกลุ่มอาการทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง 2 (SARS-CoV-2) สามารถแพร่กระจายผ่านอนุภาคของเหลวขนาดเล็กจากปากหรือจมูกของผู้ติดเชื้อเมื่อไอ จาม พูด ร้องเพลง หรือหายใจ โดยอนุภาคเหล่านี้มีตั้งแต่สารคัดหลั่งละอองฝอยขนาดใหญ่จากระบบทางเดินหายใจไปจนถึงละอองลอยขนาดเล็ก สามารถติดเชื้อได้จากการหายใจเอาไวรัสเข้าสู่ร่างกายเมื่ออยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยโควิด-19 หรือโดยการสัมผัสพื้นผิวที่มีเชื้อไวรัสแล้วสัมผัสตา จมูก หรือปากของตนเอง

การแพร่กระจายสามารถแพร่กระจายได้ง่าย ในพื้นที่ปิดและสถานที่แออัดโดยแพร่ระบาดได้ระหว่างบุคคลในช่วงที่มีการสัมผัสใกล้ชิดเป็นหลัก มักผ่านละอองเสมหะขนาดเล็กที่เกิดจากการไอ จามหรือสนทนา แม้ละอองเสมหะเหล่านี้เกิดเมื่อหายใจออก แต่ปกติจะตกลงสู่พื้นหรือติดค้างบนพื้นผิว บุคคลอาจติดเชื้อได้จากการสัมผัสพื้นผิวที่ปนเปื้อนแล้วนำมาแตะตา จมูกหรือปากของตน โดยเชื้อไวรัสสามารถอยู่รอดบนพื้นผิวได้นานถึง 72 ชั่วโมง

มือคืออวัยวะที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆมากมาย และเป็นอวัยวะที่สัมผัสกับร่างกายของตนเองร่างกายผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมทั่วไป ซึ่งอาจจะนำเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายได้และสามารถกระจายเชื้อโรคไปสู่ผู้อื่น จากการสัมผัสกันโดยตรง มาตรการที่แนะนำในการป้องกันการติดเชื้อ ได้แก่ การหมั่นล้างมือ การเว้นระยะห่างทางกายกับผู้อื่น (โดยเฉพาะจากผู้ที่มีอาการ) การไอและจามโดยใช้กระดาษทิชชูปิดปาก และไม่ให้นำมือที่ไม่ได้ล้างแตะใบหน้า การสวมใส่หน้ากากอนามัย โดยเฉพาะการล้างมือเป็นมาตรการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อโรคที่มีประสิทธิภาพ และเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการณ์น้อย โดยการล้างมืออย่างถูกวิธีและทำให้ครบทั้ง 7 ขั้นตอนจึงเป็นวิธีที่ป้องกันเชื้อโรคต่างๆ โดยเฉพาะโควิด-19 ที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในขณะนี้

โปรแกรมของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพราชานุกุลบางพูนได้เริ่มเปิดบริการรับเด็กเข้าฝึก ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2564 ที่ผ่านมา มีเด็กเข้ามารับบริการเป็นผู้ป่วยในจำนวน 9 ราย และมีเด็กจ้างงาน จำนวน 6 ราย รวมมีเด็กที่ต้องให้การดูแล จำนวน 15 ราย โดยพบว่า มีเด็กที่จะต้องเดินทางไปกลับเอง โดยการนั่งรถประจำทาง เพื่อเดินทางมาฝึก จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของผู้ป่วยทั้งหมด ทำให้มีโอกาสเสี่ยงที่จะสัมผัสกับเชื้อโรค ต่างๆจากมือและมีโอกาสที่จะแพร่กระจายเชื้อเข้าสู่ แหล่งฝึกได้ จากการสังเกตพฤติกรรมการล้างมือของเด็กที่มาใช้บริการขณะเปิดบริการ เมื่อเด็กมาถึงศูนย์พบว่าล้างมือกับเป่าเพียงอย่างเดียว จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 ไม่ได้ล้างมือเองต้องกระตุ้นเตือนให้ล้างมือ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 60 และจากการประเมินการดูแลตัวเองในการป้องกันการติดเชื้อต่างๆโดยการล้างมือ พบว่า เด็กที่มาใช้บริการและให้การดูแลทั้งหมด ล้างมือได้แต่ไม่สามารถล้างมือได้ครบทั้ง 7 ขั้นตอนมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 86.66 หรือเด็กสามารถล้างมือได้ทั้ง 7 ขั้นตอน เพียงร้อยละ 13.33 ทำให้ทางศูนย์ฯตระหนักถึงปัญหาจากการแพร่กระจายเชื้อและเพื่อให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการดูแลตนเองด้านการล้างมืออย่างถูกวิธีครบทั้ง 7 ขั้นตอน จึงจัดทำโครงการมือใครสะอาดจิง ล้างมือให้ครบ 7 ขั้นตอน เพื่อป้องกัน การแพร่กระจายเชื้อโรคต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

8. กิจกรรมการพัฒนา :

1. ประชุมคณะทำงานหลังจากได้วิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ เพื่อวางแผนในการดำเนินงานโครงการ
2. ทบทวนแนวทางในการให้ความรู้เสริมสร้างเจตคติ การพัฒนาทักษะการล้างมือในผู้บกพร่องทางสติปัญญา โดยหาเอกสารทางวิชาการ
3. ปรับปรุงสถานที่สำหรับล้างมือ จัดหาอ่างล้างมือให้มีความสะดวกกับผู้รับบริการ จัดหาน้ำยาสำหรับล้างมือพร้อมผ้าเช็ดมือให้เพียงพอ และสะดวกในการหยิบใช้
5. จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการ มือใครสะอาดจัง

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำแบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติการ ล้างมือ ซึ่งวัดการล้างมือให้ครบ 7 ขั้นตอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ รายละเอียด ของกิจกรรมการปฏิบัติใช้วิธีทำเครื่องหมาย ✓ ในการล้างมือลงในช่องว่างปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตรงกับพฤติกรรมที่สังเกต มีเกณฑ์ให้คะแนนคือ ปฏิบัติถูกต้อง ได้ 1 คะแนน ปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติได้ 0 คะแนน

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน คือ โปรแกรมการล้างมือ ประกอบด้วย

1. แผนการสอนให้ความรู้และเจตคติ และทักษะ ประกอบด้วย เนื้อหาเรื่องการล้างมือ กิจกรรมการสอนสุขอนามัยในการล้างมือ 7 ขั้นตอน เพื่อลดการติดเชื้อ การเสริมสร้างเจตคติความสำคัญในการล้างมือให้ครบ 7 ขั้นตอน ร่วมกับการ สาธิตย้อนกลับในเรื่องการล้างมือ ซึ่งทีมสร้างขึ้นจาก การทบทวนวรรณกรรม มีการตรวจสอบความตรง เนื้อหาโดยทีมพยาบาลประจำศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพราชนาฏกุล บางขุน

2. สื่อการสอนเกี่ยวกับการล้างมือ บัตรภาพ ความรู้และทักษะการล้างมือ

3. จัดทำสื่อฟิวเจอร์บอร์ดภาพ เตือนขั้นตอนการล้างมือ ที่แสดงขั้นตอนการล้างมือทั้ง 7 ขั้นตอน โดยเลือกสื่อภาพที่มองเห็นชัด โดยให้ประชุมร่วมกันคิดว่าควรจะมีการกำหนด สัญลักษณ์รูปภาพเป็นรูปที่สะดวกในการสอนสาธิตทักษะด้วยเมื่อเด็กเห็นจะได้จำได้เช่น 1 ทำปลา , 2 ทำกบ , 3 ทำหอย , 4 ทำซาลาเปา , 5 ทำโดนัท 6. ทำขนมจีบ 7. ทำกำไล โดยแต่ละท่ากำหนดให้ทำ 10 ครั้ง

6. จัดทำโครงการการล้างมือ ให้ครบ 7 ขั้นตอน สำหรับ ผู้บกพร่องทางสติปัญญา 15-35 ปี โดยเด็กที่เข้าร่วมโครงการคือเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่รับบริการในช่วงเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม 2564 จำนวน 9 คน และเด็กจ้างงานจำนวน 6 คน รวมทั้งหมด 15 คน

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

7.1 ระยะที่ 1 การเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม -29 ธันวาคม 2564 ประเมินพฤติกรรมการดูแลตัวเองในการล้างมือ โดยใช้แบบบันทึกสังเกตการณ์พฤติกรรมการล้างมือของเด็กที่ให้การดูแลทั้งหมด 15 ราย ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ สุ่มสังเกตในหนึ่งสัปดาห์จะทำการสังเกต 3 วัน เวรเช้าเวลา 08.00-16.00น. ทำการสังเกตพร้อมบันทึกลงในแบบบันทึกการสังเกตการทำกิจกรรม หลังจากนั้น 1 สัปดาห์นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

7.2 ระยะที่2 การใช้โปรแกรมการล้างมือ ต่อความรู้ เจตคติและทักษะ ระหว่างวันที่ 4 -21มกราคม สอนให้ความรู้ตามแผนการสอน สื่อการสอนที่ใช้ประกอบด้วยPower point สื่อภาพการล้างมือ 7 ขั้นตอนและมีการสาธิตการปฏิบัติการล้างมือ7 ขั้นตอน จากผู้สอน ใช้เวลาในการให้ความรู้และเสริมสร้างเจตคติ ประมาณ 1 ชั่วโมง หลังจากให้ความรู้ได้เปิดโอกาสให้มีการซักถาม ส่วนทักษะการปฏิบัติ จะทำทุกวันเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ ครั้งละ 30 นาที ยกเว้นวันหยุดราชการ โดยสอนสาธิตการล้างมือ 7 ขั้นตอน โดยกำหนดเป็นสัญลักษณ์ท่า ตามที่เราออกแบบไว้ เพื่อให้เด็กสามารถจดจำได้ง่ายสอนโดยการสาธิตให้เด็กดู หลังจากนั้นให้เด็กฝึกทักษะการล้างมือด้วยตัวเอง และให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับปฏิบัติการล้างมือ

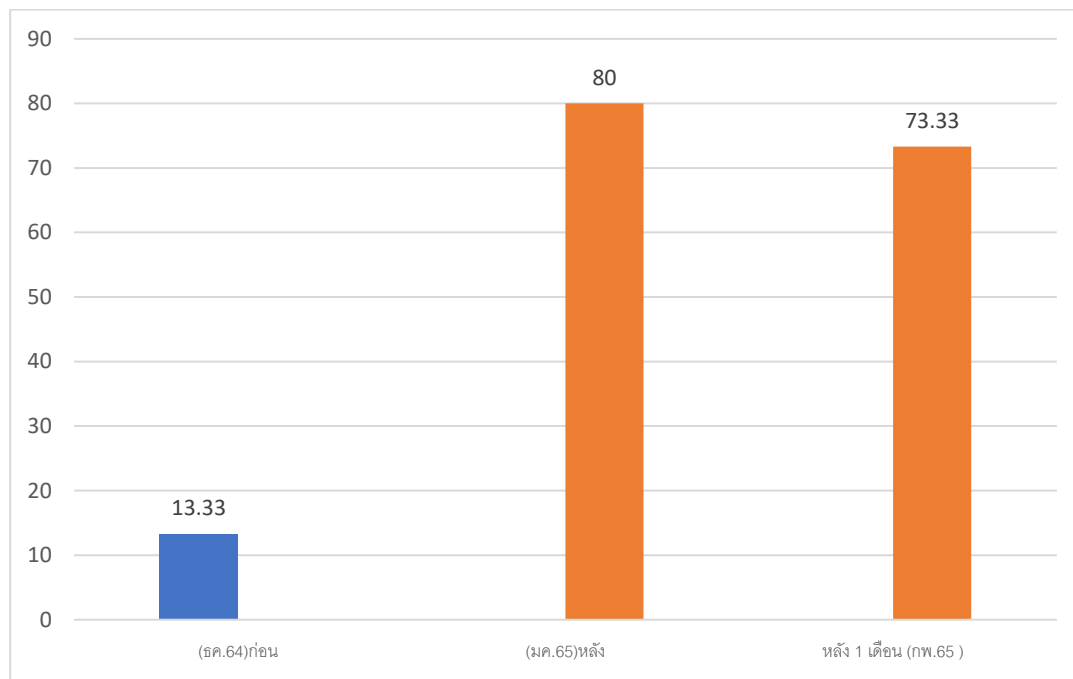
7.3 ระยะที่3 ประเมินผลการปฏิบัติการล้างมือ 7 ขั้นตอน ระหว่างวันที่ 24 -28 มกราคม 2565 โดยประเมินจากแบบบันทึกสังเกตการณ์พฤติกรรมการล้างมือชุดเดียวกันกับระยะที่ 1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

9. การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง :

10. บทเรียนที่ได้รับ

ผู้บกพร่องทางสติปัญญา : มีความสามารถในการพัฒนาทักษะในการดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจากความเสี่ยงจากการติดเชื้อ ซึ่งทำให้สามารถดำรงชีวิตได้ใกล้เคียงกับคนปกติมากที่สุด

ระบบงาน : เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและมีการพัฒนาแนวทางในพัฒนาทักษะของผู้บกพร่องทางสติปัญญา

บุคลากรที่ปฏิบัติ : มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการฝึกผู้บกพร่องทางสติปัญญา